
NOTITS

Til: Sydchefen J.nr.: 104.Irak.2/104.Irak.1.MRD.3

CC: SP, HUM, UDV, FNV, BFT, ERH, Bilag:
FMN, Rigspolitiet, amb. i Bagdad,
styringsenheden i Basra.

Fra: MELA Dato: 6. december 2004

Emne: Rapport fra samtækningsmission til
Irak, samt status for genoptagelse af
den danske polititræningsindsats i
Basra

Resumé: Den anden samtækningsmission til Irak mellem Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet blev afholdt den 29. november – 1. december 2004. Der var tale om en meget vellykket mission, som blev gennemført i en god og konstruktiv atmosfære. Delegationen besøgte en række projekter, som er blevet eller vil blive gennemført af DANBAT med midler fra Udenrigsministeriet. Der var desuden enighed om indplaceringen af en civil rådgiver med genopbygningserfaring hos DANBAT, samt mulighederne for at øge monitoreringen af bistandsaktiviteterne i det danske operationsområde.

I tilknytning til samtækningsmissionen gennemførte Udenrigsministeriet og Rigspolitiet en fælles fact-finding mission for at undersøge mulighederne for at genoptage den danske polititræning i det sydlige Irak. Det forekommer realistisk at starte op igen i begyndelsen af januar 2005 med fokus på monitorering af politistationer i Basra Provinsen og mellemlederruddannelse ved træningsakademiet i As Zubayr. En forudsætning for genoptagelse af den danske indsats vil være en godkendelse af planerne på nationalt niveau.

1. Samtækningsmission

Den anden samtækningsmission til Irak mellem Udenrigsministeriet (UM) og Forsvarsministeriet (FMN) blev afholdt den 29. november – 1. december 2004. Der var tale om en meget vellykket mission, som blev gennemført i en god og konstruktiv atmosfære. Delegationen bestod af repræsentanter fra Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Hærens Operative Kommando og Beredskabsstyrelsen. Derudover deltog en repræsentant fra Rigspolitiet. Fra Udenrigsministeriet deltog ambassadør Gettermann og Anders Tang Friborg, MELA.

Delegationen var indkvarteret hos den danske bataljon i Basra (DANBAT), som ligeledes var ansvarlig for tilrettelæggelse af programmet. Der blev gennemført besøg til en række projekter i det danske operationsområde, som finansieres eller forventes finansieret via midler fra Uden-

rigsministeriet, herunder hospitalet i al-Qurnah, vandprojekter omkring al-Qurnah og Huwayr, samt hospitalet i al-Faw.

Sikkerhedssituationen i det sydlige Irak er fortsat ustabil. Under missionen var der tre vej bomber i Basra provinsen, hvoraf to ramte danske militærkøretøjer på patrulje (ingen tilskadekomne og kun begrænset materiel skade), mens den tredje blev detoneret af de britiske styrker. Disse anslag indtraf efter en længere forholdsvis rolig periode i det danske operationsområde, og de to vej bomber mod de danske køretøjer har sandsynligvis været relateret til en række arrestationer foretaget tidligere på ugen, men der eksisterer en generel sikkerhedsrisiko, som ikke kan negligeres. De ustabile forhold gør det påkrævet for civile at benytte pansrede køretøjer og har været medvirkende til, at FN og mange internationale NGO'er fortsat ikke er permanent tilstede i det sydlige Irak. Al transport under missionen foregik i pansrede køretøjer.

Konklusioner fra samtækningsmissionen:

- Indplacering af civil rådgiver hos DANBAT – Det er mellem UM og FMN blevet aftalt, at der skal placeres en civil rådgiver hos DANBAT, som kan rådgive bataljonens ledelse om gennemførelse af genopbygningsaktiviteter, herunder tilrettelæggelse af konkrete projekter. I samarbejde med FMN har UM igangsat rekrutteringsprocessen. Rådgiveren skal også være med til at styrke kontakten til den danske ambassade i Bagdad og styringsenheden i Basra. På missionen var der enighed om at stille mod en fleksibel stillingsbeskrivelse for rådgiveren, som gør det muligt at tilpasse arbejdsopgaverne til de skiftende behov. Der vil snarest blive udarbejdet mere specifikke ToR med input fra DANBAT. Desuden vil der blive indgået en formel aftale mellem UM og FMN om rådgiverens indplacering i DANBAT.
- DANBAT monitorering af danske bistandsaktiviteter i det sydlige Irak – Fra UM's side blev den manglende evne til at monitorere projekter fremhævet som en væsentlig hæmsko for genopbygningsprocessen. På grund af sikkerhedssituationen var det vanskeligt for civile rådgivere at bevæge sig rundt i området. I det omfang varetagelsen af DANBAT's kernefunktioner tillader det, vil bataljonen forsøge at bistå med monitorering af de danske bistandsaktiviteter, inklusiv projekter som ikke finansieres via FMN. Der vil være tale om simpel monitorering, hvor soldaterne under den almindelige patruljering kan besigtige projekter. Der var enighed om at udarbejde en kort tjekliste for de relevante projekter, som patruljerne kunne anvende i forbindelse med besøgene.
- Støtte til midlertidige civile eksperter – Som led i gennemførelsen af de danske bistandsaktiviteter kan der også være behov for at udsende midlertidige civile eksperter til formulering af projekter, monitorering eller evaluering. Hvis kapaciteten hos styringsenheden i Basra – og deres kørehold – er fuldt opbrugt, vil disse civile eksperter kunne blive indkvarteret hos DANBAT, som ligeledes vil kunne bistå med transport rundt i området. Mulighederne for indkvartering og transport vil dog afhænge af den aktuelle belastning hos DANBAT og vil skulle indpasses i bataljonens daglige aktiviteter.

- Øget informationsudveksling om projekter under Local Governance Fund – Formålet med den dansk finansierede Local Governance Fund (LGF) er at støtte projekter formuleret og prioriteret af lokalrådene i Basra provinsen. Der vil være tale om små eller middelstore projekter, som kommer lokalsamfundene til gavn. De første aktiviteter under LGF forventes igangsat i løbet af december. Der var på missionen enighed om at koordinere tæt på dette område, således at DANBAT vil være bekendt med de konkrete projekter og lokalrådenes lister over projektforslag. Den kommende civile rådgiver hos DANBAT vil spille en central rolle i den koordination. DANBAT's erfaringer m.h.t. kontrol af CIMIC projekter vil endvidere være nyttige i forbindelse med udarbejdelse af kontrakter under LGF – nærmere opfølgning er blevet aftalt.
- Konkrete projektaktiviteter – De forskellige vandprojekter omkring al-Qurnah og rehabiliteringen af hospitalet i al-Qurnah by – alle finansieret via midler fra den humanitære bevilling – forekom at være kommet godt i gang. CIMIC-enheden hos DANBAT synes at have opbygget et solidt kendskab til vandprojekter i området, og der forekommer at være en regelmæssig monitorering af hospitalsbyggeriet. Delegationen fik endvidere fremvist al-Faw hospitalet, hvor der netop er blevet afsat midler til rehabilitering via den humanitære bevilling.

Derimod har DANBAT ikke været i stand til at igangsætte de to projekter, som er blevet finansieret af UM via genopbygningsmidlerne. Både m.h.t. istandsættelsen af den tekniske skole i al-Qurnah og indkøb af køretøjer til elforsyningsværket i Basra provins havde en nærmere teknisk gennemgang af projektforslagene vist, at budgetterne ikke kunne overholdes. I relation til den tekniske skole skyldtes det bl.a., at andre forventede donorbidrag ikke var fremkommet. DANBAT vil via FMN fremsende nye projektforslag til UM (MELA), hvor disse skal godkendes. Der vil sandsynligvis være tale om to store vandprojekter ved henholdsvis Huwayr og Abu Qasim, som blev besøgt under missionen.

Spørgsmålet om projekternes lokale forankring og vedligeholdelse blev indgående drøftet under missionen. Fra UM's side understregede man behovet for at indregne den fremtidige vedligeholdelse i projektførelsen. Der bør ideelt set indgås en aftale med de lokale myndigheder om de løbende driftsudgifter. Denne forpligtigelse vil på nuværende tidspunkt ligge mest naturligt på provinsniveau enten ved Basra provinsråd eller de administrative direktorater. Det er endnu meget begrænsede midler, som overføres fra Bagdad til provinsniveau, men der bør alligevel allerede i dag stiles mod mere formelle aftaler med de lokale myndigheder, som med tiden kan effektueres. Dette spørgsmål vil blive undersøgt nærmere af både DANBAT og den danske styringsenhed i Basra.

Indtil videre har den danske styrke i Irak fået bevilliget 10,1 mio. kr. fra Udenrigsministeriet til projektaktiviteter (8,34 mio. kr. fra den humanitære bevilling og 1,76 mio. kr. fra genopbygningsbistanden). En række projekter er blevet afsluttet, men størstedelen af projekterne er under gennemførelse eller skal igangsættes inden for de kommende måneder. Hovedprioriteten i den nærmeste fremtid bliver at sikre gennemførelsen af den eksisterende projekt-

portefølje, hvilket vil give et bedre grundlag for at vurdere eventuelle nye projekter, der kan igangsættes som led i samtænkingsstrategien.

- Styrkelse af DANBAT's funktionelle kapacitet – DANBAT udtrykte ønske om i højere grad at kunne trække på kortvarig teknisk ekspertise, herunder de funktionelle specialister som er blevet identificeret af forsvaret som en del af NATO samarbejdet. Korte udsendelser af specialister kan styrke DANBAT's faglige kapacitet inden for en række områder. Det bør endvidere undersøges, hvilken kapacitet der kan fremskaffes via Beredskabsstyrelsen. Styrelsen tilbød endvidere at fungere som brobygger mellem de militære institutioner og de danske NGO'er, hvis der var behov for at styrke samarbejdet.

2. Genoptagelse af den danske polititræning i det sydlige Irak

I tilknytning til samtækningsmissionen gennemførte UM og Rigspolitiet (Vicepolitikommissær Stig Ødorf) en fælles fact-finding mission for at undersøge mulighederne for at genoptage den danske polititræning i det sydlige Irak. I overensstemmelse med den eksisterende projektplan blev den danske træningsindsats indstillet i juni 2004, men ikke genoptaget i august som forventet. I den mellemliggende periode har især britiske instruktører gennemført dele af træningsaktiviteterne ved politiakademiet i As Zubayr.

Efter samtaler med DANBAT og ledende britiske politiinstruktører, samt et besøg ved politiakademiet, forekommer en genoptagelse af den danske indsats realistisk. Der blev identificeret et stort behov for at gennemføre monitorering af det daglige politiarbejde på stationerne i de sydlige provinser, ikke mindst med fokus på de nyuddannede politiofficerer. Monitoreringen vil med fordel kunne udføres af de udsendte medarbejdere fra Rigspolitiet i samarbejde med militærpolitiet tilknyttet DANBAT, som allerede gennemfører basal monitorering ved politistationerne.

Ifølge de britiske instruktører ved politiakademiet i As Zabayr vil dansk input i forbindelse med uddannelsesforløbene på akademiet blive værdsat. UK har i vid udstrækning været nødsaget til at fokusere på uddannelse af nye politirekrutter, og der er behov for at igangsætte grundlæggende management kurser for mellemlaget af politiofficerer og styrke den organisatoriske struktur på akademiet. Disse elementer indgår som prioritetsområder i det eksisterende projektdokument for den danske indsats (den specifikke vægtning af den danske træningsindsats vil skulle fastlægges i samarbejde med den irakiske ledelse af akademiet og de britiske instruktører). Den stærke danske fokusering på opbygning af de irakiske strukturer og anvendelse af nationale instruktører blev værdsat fra britisk side.

Planlægningen af polititræningen i Irak er dog fortsat forankret inden for den internationale militære struktur i koordination med det irakiske indenrigsministerium. En forudsætning for genoptagelsen af den danske politiindsats vil være en godkendelse af planerne på nationalt niveau, hvilket vil blive forsøgt udvirket gennem den danske ambassade i Bagdad. En komplice-

rende faktor kan i den forbindelse være den stærke fokusering i Bagdad på en styrket uddannelse af nye politirekrutter.

Hvis der ikke vil være ledige træningsfaciliteter til rådighed ved akademiet i As Zubayr på grund af uddannelsen af rekrutter, blev det foreslået, at de dansk ledede kurser eventuelt vil kunne henlægges til militærlejren i Shaiba, hvor også DANBAT er placeret. Tjekkiske politiinstruktører har tidligere gennemført enkelte kurser i tilknytning til det tjekkiske kontingent i lejren. Mulighederne for at gennemføre den danske polititræning inden for Shaiba vil blive undersøgt.

Hvis der inden midten af december foreligger en formel godkendelse af de danske planer fra Bagdad, samt en aftale mellem Rigspolitiet og Udenrigsministeriet, vil de danske politiinstruktører kunne være tilbage i Basra-området i begyndelsen af januar.

De danske politiinstruktører vil i givet fald blive indkvarteret hos DANBAT.

MELA/Anders Tang Friberg